UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi, Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

VI. Reliqua hujus auctoris in præmisso dialogo proposita, eadem synceritate refutantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-94565

Visual Library

nummijta Sanch. inquit, ita Vasq. nullo prorsus *loco* eorumde ut Isti convincatur; tot & tanta volumina faciunda sunt; sed quis unquam finis; imò lustratis totis tantis voluminibus, nihil aliud dicere possumus, nisi hæc, quæ Baro affinxit, inventa in iis non fuerint; ipse eadem fronte reponet, oculos effugisse; si ipse eadem fronte reponet, quinque propositiones damnatas in libro Jansenii contineri; Wendrockius fœderatus neget, quamvis centies, appellatis locis secus, demonstratum fuerit, eadem arte asserere poterit, aliqua contineri in appellatis auctoribus, quamvis à legentibus non reperiantur: ut ut sit, falsum est, à me dictum unquam fuisse, impiorum argumenta esse probabilia, etiam probabiliter; quia certum opponitur improbabili, & *pag.* 85. disertè assero, nunquam errorem, opinionem probabilem dici posse; absit, ut illud admittam, quod summo vitio Baroni vertò; immo sibi contrarius hoc loco, ubi habet prædicta argumenta improbabilia reputari à Caramuele; cui tamen *sect.* 4. *art* 2. *pag.* 214. hanc sententiam attribuit, quod sufficiat opinio probabilis in rebus divinæ fidei; Doctissimum Præsulem defendendum minimè suscepi; ipse sibi satis est; nec alienis indiget armis, dico tamen, innumera illi à Barone, per meram calumniam, affinxit fuisse, de quibus nunquam cogitavit; sed quid ab eo expectares, qui Reverendissimum Ecclesiæ Episcopum *pag.* 234. *sect.* 4. *initio*, sycophantam appellare non dubitavit; itaque, est, quod Baroni denuntiem, omnia & singula absurda, improbabilia, ridicula, inepta, insulsa, impia, blasphema aliaque hujusmodi vana, quæ auctoribus illis quos probabilitas vocat, attribuit, sine teste, ac probatione, ac nullo citato loco; impostures, calumnias, fictionibus & mendaciis habenda esse; cum etiam multa ex iis, quæ citatis locis attribuit, affecta & fictitia esse manifestum sit, nullam faciunt fidem, ea quæ à nobis hucusque dicta fuerunt.

4. Pithanoph. *Pag.* verò 315. *disput.* 2. *sect.* 5. *art.* 2. §. 3. dicit, à te malè definiri opinionem probabilem, per assensum prudentem; id est, à te poni in definitione, quæcumque sunt controversa & probata, & quæcumque negantur à Theologis & SS. Patribus, & hanc à se argumentis eversam fuisse gloriatur; non gratulabor profectò, voluit evertere; sed non evertit; ostendimus enim, aliam definitionem esse non posse, qua opinio verè probabilis ab assensu vero & opinione improbabili distinguatur, & hucusque nullum inveni, qui negarit, quando grave & rationabile motivum est, prudentem assensum esse; non dico usum, à quo probabilem opinionem distinguimus; immo præscindimus rem istam à materia morali, à peccato & usu, & dicimus, à nullo, qui rem illam intelligat, negari posse, quempiam assentiri prudenter objecto proposito, si grave assensus & rationabile motivum proponatur; quod reverà grave dici nequit, si vel oppositum certum sit, vel urgeat indissolubile argumeum, *pag.* verò 473 *sect.* 0. *art.* 1. §. 2. dicit, nullam à te admitti opinionem probabilem esse, nisi sit certò & evidenter probabilis; rectè, omnes hæc ultro admittimus: ultimo tandem te appellat, *art.* 2. §. 2. *pag.* 391. & tuam definitionem vellicat, eo quod, secundùm illam æquè pateant probabilitas & securitas; quod tamen falsum esse, constat; primò enim probabilitas, quæ non est certa, sed tantùm probabilis, nullam affert securitatem; 2. opinio purè speculativa, quæ objectum habet ab actione morali distinctum, affert quidem securitatem assensus non tamen usus; 3. securitas non tantùm ex opinione certò probabili, quæ actionem moralem habet pro objecto, ducitur; verùm etiam ex cognitione certa, sive sit fidei, sive scientiæ, sive principiorum; per te igitur probabilitas & securitas æquè latè non patent; qua fide igitur, Baro hoc tibi affingit? ex quibus manifestum fit, quanti faciendus sit hic Hostis, Plautinum alioquin Thrasonem agens, qui non modò Adversarium non lædit, quamvis illum ictu multiplici petat; sed in ejus arma, seu mucronem cœco impetu corruit; qui dum sanam doctrinam perperam impugnare conatur, parum sanam, immo erroneam spargit; errores illos admittit, quos in te, frustra licèt, castigandos susceperat, & ut probabilitatis communem, communique usu receptam sententiam profliget, mille absurda, obscura, & improbabilia scribere & publicare non dubitat.

86. Antim. Timeo, ne hic congressus longior evadat; in eum, qui proximè succedet, reliqua, quæ sunt hujus auctoris remittamus, ea scilicet, quæ refellenda suscepimus.

Pithanoph. Bene mones; singula interea adnotabo, ut eorum amicis & literatis hominibus copiam faciam; salve mi Antime, quàm primùm adero.

Antim. Tu quoque salve Pithanophile; te citò rediturum præstolabor.

DIALOGUS V.

De Opinione probabili.

In quo reliqua hujus auctoris in præmisso dialogo proposita eadem sincerita-te refutantur.

1. Pithanoph. CENTIES, & millies librum istum clausi & aperui, Antime; clausi sanè, quia tam copiosam discussionis, vel potius refutationis sylvam in eo reperio, ut vix liber multiplici etiam congressu pro dignitate refutari possit; aperui verò, quia nullus unquam liber, in meas manus incidit, in quem refutatio magis appositè quadraret; quod ad primum spectat, nulla pagina, nullus penè versus sine mendo & vitio; nam vel auctor peccat in doctrina, id sanè idem tidem; vel in ratiocinio; vix enim probat unquam, quod probandum susceperat, idque passim, vel in adjunctis convitiis, mendaciis, calumniis, ubique ferè ac semper; una igitur litura dumtaxat posset: quod verò ad secundum; cœptum opus omittendum esse, non putarem; nec susceptam provinciam renunciandam; tam multa porro adnotavi, ut pauca dumtaxat ex iis in hoc congressu discuti valeant; quare ut saltem ex ungue leonem, nonnulla seligenda esse mihi videntur, ex quibus reliqua omnia censeantur.

2. Antim. Prætermittemus omnia, quæ in D. Caramuel. Tamburin. Steph. Dechamps, Ferrer. Guimen. librum Apologiæ scripsit; jam discussimus ea, quæ contra me, & Stubrock. nam uterq; in eadem navi navigamus; nihil ad hæc, quæ contra Wendrock. Anonym. nihil etiam ad ea, quæ contra Theoph. quid enim ad tam horrenda convitia? satis erit, novum maledicentiæ onomasticum ex iis compilatum, lectorũ oculis subiicere; quod fortè omni apologia efficacius futurũ est, apud eos saltẽ, qui de rebꝰ hujusmodi rectè

judicant, ad ea vero, quæ habet contra auctorem Apologiæ novum opusculum, apologiæ loco, huc accersam, quo anonymo cuidam qui eadem fere opposuerat, respondetur; pauca igitur discutienda restant; nimirum, quæ adversùs Suarem, Bellarminum, aliosque auctores nostros, immo contra librum exercitiorum Sancti Ignatii, constitutiones Societatis, atque adeò contra ipsam Societatem universam: ut enim reliqua omittere possumus, quæ vel ignorantiæ, vel errori tribui possunt, aut saltem factionis & contradicendi studio; ita illa prætermittere nequimus, quæ nescio quo aversi affectus studio, quod aliis æstimandum & appellandum relinquo adversùs Suarem & Societatem nostram scribere non dubitavit; quamquam eadem jam plenissimè à variis refutata fuerint atque diluta; eadem fere est illorum Hominum cantilena, eadem calumniarum capita Societati nostræ afficiatum ab 80. vel 90. annis res ista cœpta est; & quamvis aliquando tantulum remittere visa sit, non defuere tamen singulis ferè lustris, quidam Homines à Deo certè minimè suscitati, qui partes suas in hac scena egerint; Vincentius Baro desideratam occasionem nactus, quam Petrus primum Molinæus, tum deinde alii præbuerant, scribendi scilicet contra Jesuitas, illam omittendam esse non putavit; inde grande lucrum ac rei bene gerendæ magnam spem affulgere ratus; quo tamen eventu, Periti & Sapientes viri judicabunt qui non tam accusationum, quam probationum momenta ponderant.

3. Pithanoph. Illud porro fidem superat, quod dicit, demandatam sibi fuisse hanc Provinciam, abiis, quorum interest, restaurandi scilicet ac restituendi doctrinam morum, quæ à recentioribus Theologis maximam eladem acceperat: opus erat Ecclesiæ hujus Hominis dexteritate, pietate, industria, scientia, eloquentia, ad optatam in moribus totius orbis Christiani restaurationem; rem prorsus ridiculam, si quæ unquam alia; sed ne tempus fallamus librum accipio, in quo, hæc adnotavi; *pag. ult. epist.* ad Caramuelem disertè asserit duorum Pontificum causam à se defendi, *quos Theophilus Raynaudus, in Suaris gratiam, lacessiverat.* Mittamus Theophilum, quem defendendum non suscepimus, quamquam in hoc facilis esset Theophili defensio, falsum enim est, duos Pontifices ab eo lacessitos fuisse; quin potius vix alium auctorem in hoc sæculo invenies, qui plura pro Romano Pontifice scripserit, neque hoc probatione indiget, sed apertis, dumtaxat oculis; Decimus ejus tomus, in grandi folio, ut vocant, sex integra & varia opuscula de hoc argumento continet, quibus addo septimum, qui desideratur ac seorsim editus est, inscriptum *αὐτόεφα*; in quo fusè, doctè, ac solidè agit de auctoritate summi Pontificis circa res fidei: quid tandem Baro in hoc genere? qui decreta Pontificum hujus temporis antiquorum decretis postponenda esse, asserit; idque per intolerabilem errorem, nec non ea summopere laudat atque approbat, quæ à Sancta Sede notata fuerant atque damnata; censuram Ecclesiasticam nihili faciens, cui hujusmodi approbatores subiciuntur, nec ab ullo nisi à Romano Pontifice absolvi possunt: quid ille alius, qui Sixtum IV. coram Deo, Pontificia dignitate abdicatum fuisse scriptum reliquit, eò quod duas illas extravagantes in gratiam immaculatæ Conceptionis edidisset? Quid nonnulli alii qui odio in Iesuitas flagrantes docuerunt, Sedem Apostolicam in confirmatione instituti Societatis erraſſe, ne dictum institutum approbare tenerentur, aut Clementem VIII. etiam erraſſe, ut privatum Doctorem, quando declaravit, Bellarmino & Armacano testibus, suæ mentis non fuisse, suo decreto de confessione per literas casum S. Leonis & Ritualis Romani complecti, nam in Rituali Romano antiquo etiam continebatur; aut denique Paulum V. item erraſſe, per incogitantiam, cum Rituale Romanum, in quo ille casus continetur, approbavit & toti Ecclesiæ servandum proposuit? itane verò Sancta Sedes à Barone defenditur, dum illos præsertim oppugnat, qui sanctam Sedem strenuè ubique defendunt? Siccine Ecclesiam defendit, qui doctissimos, & pissimos Ecclesiasticos mille convitiis, calumniis, impostuis, & contumeliis obruere, frustrà licèt conatur? Sed quid tandem, inquam, Baro pro S. Sede? Wendrockio, Richerio, aliisque infestissimis sanctæ Sedi hominibus, hucusque semper adhæsit; restauravit fortè doctrinam moralem? erroribus, satyris, aculeis, calumniis & perpetuis falsitatibus doctrina Ecclesiæ depravatur, non restauratur: Itaque Romanos Pontifices Theophilus non lacessivit, sed miris laudibus & excerptis ex antiquitate universa titulis & elogiis mirificè decoravit, illorum auctoritatem defendit, antiquis & novis argumentis confirmavit, nimirum contra Hæreticos, Schismaticos, & Richeristas; quæ cum ita sint, falsum est, mendacium est, Romanos Pontifices ab eo fuisse lacessitos.

4. Antim. Sed quid tandem Theophilo à Barone opponitur? An fortè confessionem absenti factam, absolutionem absenti datam ab eo defendi, vel approbari? nihil minùs; damnat utrumque, ut damnare tenetur per decretum Ecclesiæ; neutra quippe Sacramentum constituit; quid ergo? nihil aliud, nisi casum moribundi absolvendi, *qui per se, vel per alios, confitendi desiderium ostenderit*, ut certur, jubetur, & præscribitur in Rituali Romano *tit. de Sacrament. Pœnit §. ordo ministrandi Sacramentum Pœnitentiæ, vers. quod si inter nihil aliud*, quo ad hoc, Theophilus peccavit in Romanos Pontifices, nisi quod docuit, illud non esse illicitum, quod per Rituale Romanum, à Paulo V. approbatum, faciendum esse statuitur; sed de hac re paulò post, cum singularem dissertationem postulet: immo expressè Theophilus *cap. 9.* suæ dissertationis, de casu S. Leonis, nempe de subito obmutescente, præmissa expressione voluntatis confitendi, *quod unum*, inquit, (diserta sunt illius verba) *nunc usque versavimus.* Hoccine est, duos Romanos Pontifices ita lacessere, ut Baronis defensione indigeant? immo potiùs dicendum esset, Romanum Pontificem, nimirum magnum illum S. Leonem Gloriam & Lumen Pontificum à Theophilo defensum fuisse, non certè à Decretis Clementis & Pauli, cum Clemens disertè declararit, se nullo modo casum illum Sancti Leonis in suo Decreto comprehendisse, & Paulus eumdem prorsus casum in Rituali approbarit; sed à spuriis nonnullorum interpretationibus, quibus tum Leonini Decreti toti Ecclesiæ propositi, tum etiam sacrorum Canonum vim & robur infringere, ac verum sensum eludere conabantur.

5. Pithanoph. At finamus Theophilum quem laudant in portis & palam opera ejus: Quid quæso in Suaris gratiam contra Pontifices fieri potuit aut debuit? quasi verò Suarez aliquid, sui causa, & gratia, fieri, aut scribi postulavit, quo duo Pontifices lacessentur? absit, ut de pissimo & doctissimo scriptore id dicamus, qui non modò pro Ecclesia & Romano Pontifice rarum illud opus cedro dignissimum

mum, scripsit, in quo ea solidè confutavit, quæ à Serenissimo Jacobo Rege Britanniæ opposita fuerant; verùm etiam in Lusitania, pro defendenda Sanctæ Sedis Auctoritate, ita laboravit, ut morbo ex nimia laboris contentione contracto, cum jam senex esset, ac proinde tantis laboribus impar, in Domino pijè obierit; aliquot laudes, quas in prima dissertationis suæ fronte, Suari Theophilus obiter, ac leviore manu, non quidem à se primùm excogitatas, sed à Romanis Pontificibus, aliisque magnis nominis Præsulibus mutuatas, asperserat, quas Vincentius Baro nescio quo pravi stomachi vitio laboratus, concoquere non potuit, *pag.7.* dixerat Theophilus, illum à Paulo V. *Doctorem eximium, & divinum gratia plurimum in Ecclesia eminentem* vocari; sed *Paulo V.* inquit Baro, *citato loco*; nunquid extat Breve Paulli V. præfixum tomo de Angelis ejusdem Suarez, datum die 15. Augusti, anni 1617. nunquid ejusdem vita *ibidem*, quam haud dubiè Adversarius legerat, de illa enim loquitur *pag.8.* mentione facta elogiorum, quæ Collegium Connimbricense, *plenis manibus in illum congessit; parcis* potiùs *manibus*, dicere debuerat, cum summa profecto moderatione effectum sit, & ex scriptis dumtaxat maximorum & doctissimorum hominum testimoniis, ea tamen Baro *condonat* elogia, ne scilicet, inquit, *admodum condonet*; condonat, inquit, quasi fortè in hoc peccatum fuisset? ita enim condonantur injuriæ, perperam dictæ aut factæ; ea tamen omnia ut falsitatis suspecta, ante respuerat, hæc *refert Theophilus*, inquit, *nullo citato loco.*

6. Antim. Velit, nolit, Magister Baro, Suarem omnibus iis laudibus dignissimum esse constat; immo ad summæ laudis cumulum, illud unum dummodò dixisse, satis est, viginti & duorum grandium voluminum auctorem & Parentem esse, in quibusquot paginæ, dixi fere, quot lineæ, tot justa tantum elogia; cui, ut dixi aliàs, una deest antiquitas, antiquis Theologis, multis sanè anteponendus, eiquis saltem æquandus jure censeatur; ridere hoc aliquot sciolos, qui Suari, quem nunquam fortè saltem ut par est legerunt, & vix norunt librorum illius numerum, aut saltem seriem, obloquiri non cessant; sed canes lunam, & coaxans rana aquam generosum; haud aliter aliqui, vel Aristotelem in Philosophia, Archimedem in Geometria, Virgilium in Poëtica, in oratoria Tullium, & Doctorem Angelicum in Theologia, ineptè fastidire videntur; hoc autem de me, & multis aliis, alterius etiam instituti, affirmare possum, nullum me nosse, ex Scholasticis, quem Suari anteponendum esse judicem, sive scriptorum copia & tot ac tantorum voluminum moles, sive doctrina solida & sana, sive accurata, docta & plena rerum discussione; frustra illum quispiam, ad spicilegium, sequeretur; ita enim suscepturum quodlibet argumentum exhaurit, ut frustra forte apud alios quæras, si alicujus momenti sit, quod apud illum non inveneris: sed, inquies, nescio quas subtilitates quibusdam recentioribus familiares Suarez non habet; vanas quidem, temerarias & pueriles, quæ nihil solidæ doctrinæ, sed merum mentis insanientis idolum & ludibrium præferunt, do ultro, subtilitates hujusmodi apud Suarem non esse; absit, ut tam gravis auctor, tam levia scripserit, solida tamen & subtilia, docta & sana, certis principiis & rationibus firmata, apud Suarem, si uspiam alibi, affatim invenies.

7. Pithanoph. Hinc videre est, quàm injustè Vincentius Baro *pagina 9.* ex quodam anonymo, quem laudat, & non ignobilem auctorem vocat, ea contra Suarem exscripserit, quæ vix contra Theologum trioboli quispiam scripsisset; paucas apud eum lineas esse, dicit, in quibus errata, hallucinationes ridiculæ, & leves, immo & majoris momenti, quæ insigniter vapulare mereantur, nihil magnum, illum habere præter voluminum molem, ex variis priorum Scholasticorum scriptis collectam farraginem, nullis propemodùm Theologicis fundamentis exstructam, sed errabundæ sine duce humanæ rationis excursibus compilatam, hæc Baro fatetur, *iniquius dicta*; cur ergo dicit & repetit, nullo auctore citato? hæc profectò exposuisse, refutasse est; vel unum erratum, signare debuerat, ut lectores judicarent, unam item hallucinationem; nam hæc eadem cuivis etiam Doctorum Principi dici possent, modò accusatio citra ullam probationem instituatur; in qua tamen verba sine legitimis probationibus vana sunt & inutilia; sed Baro hîc & alibi verbis dumtaxat, non rationibus agit; hinc, meram in hoc libro verbositatem, nullam doctrinam solidam, nullam tot accusationum probationem, nullam demum ingenui & Christiani scriptoris speciem invenias; nullum alibi, dumetum densius, vepretum spinosius, spinetum horribilius; omnes pungit & carpit, præter Heterodoxos, D. Fagnanum, & aliquot ex suis; Suarez, Vasquez, Sanchez, homines sunt si huic homini credimus, illiterati, & Scholasticæ farraginis compilatores, errantes & errabundi sine duce, passim hallucinantes; Molina, & Petavius, Pelagianorum fautores atque Patroni, quorum argumentis Augustinum impugnare non cessant: filii hominum recta judicia judicate; si fortè ita sentit, ut scribit; doleo sanè pessimam illius vicem; nam inde facilè deduco, illum modica literatura instructum esse; haud secus ac illæ rei gemmariæ parum peritus censeretur, qui uniones & adamantes inter viles silices & sordidos tophos referret; quis enim Doctorum hominum de Suare, Vasque, aliisque suprà nominatis, bene, immò optimè non sentiat; itaque non jam apud Suarem, hallucinationum, & priorum scriptorum farraginem, habemus, sed Theologiam numeris omnibus absolutam, quæ nulli alteri cedat, saltem ex iis, quæ à recentioribus editæ fuerunt; utinam integram de fide, spe, & charitate, justitia & jure aliisque virtutibus, citra religionem, tractationem haberemus, aliamque in primam secundæ pleniùs, pro more, non verò compendiario scriptam: cæterum de Divina gratia quinq; majora volumina, de religione, quatuor, de incarnatione duo, de Sacramentis totidem, unum de censuris, de legibus alterum; de Deo, Angelis, & opere sex dierum, singula ultimum denique pro defensione rei Catholicæ adversùs Jacobum Britanniæ Regem, nobis reliquit præter Philosophica; & duo consiliorum moralium nondum edita, quæ avidè literati omnes expectant: cuncta hæc nihili, si huic Baroni credimus; non credemus tamen, sed totum illi orbem literatium opponemus; nec sanè, in hoc, Baro facit opinionem probabilem, tum quia, tanti nominis non est, quamquam Theologiæ restaurator audire velit; tum quia ineluctabili omnium Doctorum, & totius orbis Catholici Academiarum torrenti, cui se se opponit, cedat, oportet: ex te autem Antime rescire velim, cur Baro tam ardenter in Suarem, Vasquem, Molinam, &c.

8. Antim. De Suare ratio in promptu est; manet alta mente repostum; nemo doctiorem & potentiorem in eam sententiam, quam Baro acriter defendit, stylum strinxit; quinque illa volumina, quæ Suarez de divina gratia ita scripsit, ut argumentum illud penitùs exhauserit, Baronis oculos feriunt; omitto alia de quibus *in Decade*; & cum nihil aliud ad manum sit, quod opponant, illud de confessione absenti facta, perpetuò versant; jam centies responsum est, Suarem illius sententiæ auctorem non fuisse; imò disertè oppositam docuisse ac defendisse, pro illa autem Thomistarum facilè Principes, qui ante scripserant, adducit, & multos alios, quos videsis apud illum, item apud Theophilum singulari dissertatione, De Lugo *de Pœnitentia*, Coninch, &c. huic igitur opinioni minimè adhæsisse, constat, sed ut improbabilem damnare noluisse, ante decretum Clementis VIII. Unde enim, quæso, improbabilem? cum pro ea gravissimi auctores starent, & non leves rationes militarent; posito tamen novo Clementis Decreto, probabilis esse desiit, cum nulla opinio probabilis censenda sit, quæ Pontificio Decreto adversetur: sed quid in his quæso, quod certum non sit? quemadmodùm enim nova demonstratione accedente, sententia, quæ ante probabilis tantùm censebatur, desinit esse probabilis, cum fit certa; ita probabilis esse desinit, & fit improbabilis, cum pars opposita certa evadit, sive per novam demonstrationem, sive per definitionem Ecclesiæ, vel Pontificium Decretum; sed, inquiunt, reprobavit Sacra Congregatio interpretationem, quam Suarez dicto Clementis Decreto addiderat; do ultro, modum loquendi justis de causis non approbavit, quo Decreti vim ad sensum copulativum dumtaxat damnatæ propositionis adstringere videbatur, cum tamen ad sensum distributivum & disjunctivum, ut plurimùm saltem, extendenda esset, nimirum extra casum Sancti Leonis & Ritualis, de quo supra; unde illa Suaris interpretatio rejecta est, idque jure ac meritò, cum legislator adhuc vivens, mentem suam & sensum suum, exposuerit; quo posito, Suaris interpretatio nullo modo subsistit; sicuti Suaris assertio; qua probabilem illam sententiam ante dixerat, post Decretum Clementis, ultra non substitit; illius tamen doctrina, & nostrorum omnium Clementis Decreto nullo modo adversatur, cum id unum tantùm velit, ut in casu Sancti Leonis, moribundo absolutio prabeatur ut præscriptum est in Rituali Romano; sed pergamus.

9. Pithanoph. Addit fictam historiam; quod cum Vlyssipone in Ecclesia domus professæ, Suaris sepulchrum à Patre gravissimo Societatis quæsivisset, quo esset loco, miratus fuerit ab eo ignoratum; fictam historiam dixi, quia id norunt omnes; patet sepulchrum & inscriptio, & rem notoriam esse, instrumento publico, si Baro annuat, firmare facilè possem: appellare debuerat bonus ille gravissimum illum & nobilissimum Patrem; sed huic homini solemne est, imponere, fingere, calumniari, & falsa quam plurima intermiscere passim, etiam in notoriis, ut etiam in hoc Wendrockium & socios imitaretur, & hæc tantùm eo fine retulit, ut fidem iis faceret, quæ subdit, nempe alios Societatis scriptores, nominat autem Vasquem, Oviedum, Arriagam, Ripaldam, Suari esse infensos, ejusque libros tum Philosophicos, tum Theologicos è manibus Lectorum excussisse, qui tamen priùs diu noctuque legerentur: Hominem sanè misericordem, & de Suaris gloria multùm solicitum, quem postquam descripsisset, atque depressisset, ut suprà vidimus, jam per fictionem apertam, defendendum ac vindicandum suscipit, ut alios, quos Suari fingit, infensos, vel hoc nomine deprimat: sed, ut dicam quod res est, toto cœlo errat; leguntur etiamnum Suaris libri, tum à Lectoribus, tum ab aliis, & ab omnibus maximi fiunt, ut par est; nec mirum, si omnes in ejus verba non jurent; sed aliqui, ut Vasquez præsertim, non quidem in omnibus, sed in nonnullis dumtaxat, iisque non ita præcipuis, ab eo dissentiant, quasi vero Scotus, Durandus, Ochamus, singularium sectarum Principes, immo & Cajetanus, Catharinus, & multi alii à Doctore Angelico plurimùm non dissideant; sed quid hæc ad Suarem? quem certè pro scriptore Canonico non habemus, nec quemlibet alium, inter Scholasticos; nempe in quæstionibus ab Ecclesia non definitis, vel unanimi omnium Sanctorum Patrum consensu non firmatis, cuipiam injuriæ non vertimus, quod ab ejus sententia, vel opinione aliqui discedant. Hinc omnes Suaris sententias pro inconcussis dogmatis non habemus; alios etiam auctores legimus, quilibet enim abundat in suo sensu; unum tantùm Doctorem Angelicum non consulimus, verùm etiam alios, puta Scotum, Okamum, Gabrielem, Gregorium; nec tantùm recentiores Thomistas, verùm etiamantiquos; & semper acidit, ut aliquid boni succi ex singulis hauriamus; in eo sententiarum conflictu, lux veritatis interdum emicat. Quod autem Baro scriptores appellatos, puta Vasquem, Oviedum, Ripaldam, Arriagam eadem *pag.* 9. ut nullius judicii, nullius item solidæ doctrinæ viros traducat; qui doceant, solida quæque in dubium potiùs revocare, quàm aut rectè vivere, aut credere, calumnia est, mendacium est atrocissimum, ingenio scriptore indignum; *solida quæque*, inquit, igitur & mysteria nostræ fidei; hinc non docent, inquit, *rectè credere*. Quid ad calumniæ cumulum addi possit, reverà non video; sed verbo dicam, ut hominem à gravissima culpa liberem, incogitantiæ, vel ignorantiæ id totum facilè tribuerim, cum hic, vel appellatos auctores non legerit, aut si legit (ignoscat mihi, si dicam, ut eum eximam culpæ) præ nimia subtilitate, non intellexit.

10. Antim. Nihil est, quod super his à me addatur; unum tantùm de Suare referam, ut fictæ historiæ quam Baro nobis opposuit, veram historiam reponam, quam à Patribus nostris Hispanis omni exceptione majoribus accepi; cum aliquando Magnus Suarez Salamancam veniret, tota Academia, quanta quanta est, illi obviam ivit, quem vix alteri honorem delatum fuisse, facile crediderim; & ipse Episcopus, Homini facienti ministrare voluit; sed summa Suaris inde maximè confusi modestia, seu verecundia, intercedente præsertim Collegii Rectore, qui tum erat vir maximæ auctoritatis Pater Padilla tanto illum honori, seu potiùs, ut ipse vocabat, tantæ confusioni subduxit; si hæc Baro in dubium revocet, attestatione publica curabo facilè comprobari. Facessat igitur turpis lingua maledicentiæ, & doctissimo juxta atque piissimo & modestissimo scriptori obtrectare cesset, huic Soli maculas, seu tenebras offundere, & eximio Doctori, quem inoffenso pede decurrere licet, errores affingere. Doluit Baro, quod eum aliqui, non certè nostri, sed extranei, quamvis alioquin præstantissimi & Illustriss. ut videre est in ejus vita, doluit, inquam, quod eum communè hujus temporis magistrum,

magistrum, alterum Augustinum, vel Aquinatem appellarent, sed in primis, vellem, Baro alium appellasset Suarez qualem tempore, qui potiori jure communis magister dicendus fuerit; appellet, expecto; Romanem fortè, Alvarem, Davilam, aliosque hujusmodi: nihil dico, nec quidquam, veluti ex iis detrahi velim; res per se ipsa loquitur: deinde ex eo quod dictus sit alter illius temporis Augustinus, vel Thomas, pessimè deducit Augustino illum, vel Thomæ omnino, & in omnibus æquari, quæ certè integra esset hujus loquutionis interpretatio; trita est & trivialis formula, qua id dumtaxat innuitur, Suarem eo tempore, doctrina, Scriptorum gloria & copia cæteris scriptoribus præstitisse, uti Augustino eo tempore, & Sanctus Aquinas suo synchronis Scriptoribus præstiterant; nihil sanè, nihil, mihi credite Baro, Doctori Angelico inde detrahitur, quod dictus præditum elogium jure tribuatur, & non cordatum opinione dignum est, quod vir, alioquin nullius fere omnino, Illustrissimos Præsules eosque doctissimos vivos aberrasse, dicat, quod iis laudibus Suarem effecundum esse duxerint. Sed quid tandem in Suare Baro?

11. Pithanoph. Nihil prorsus, nisi Summæ virtutis & doctrinæ famam & gloriam? tria tamen fingit, in quibus genuinos exerceat, Suari à Theophilo facta fuisse; primum est, satis habere Suaris eum nomen auctoritatis, ut possit probabilem & certam, reliquis auctoribus tacentibus, aut recentioribus, opinionem qualibet de re constituere.

11. Antim. Sustine parumper, Pithanophile, cordatè fingit Theophilus, quàm ut similem unquam assertionem adstruxerit, in qua multa errata, eaque primo intuitu, ut ajunt, primo adspectu observo: primo enim probabilem, & certam opinionem dicit; hui, quid monstri? Si probabilis est, certa non est; nec probabilis, si certa; vides, quàm congruè hic homo delirabat, & quàm idoneus sit ad Theologiam docendam, ut sibi parum verecundè arrogat restaurandam. Secundò dicit opinionem de qualibet re, sive erronea, hæretica, blasphema, impia; vox *de qualibet*, cuncta hæc etiam complectitur. Tertiò dicit, reliquis, omnibus scilicet, reclamantibus; Theophilus nunquam hoc dixit; appella locum & paginam; hæc tantùm dixerat Theophilus ipse, *sua dissertationis: Et quia metrum doctrinæ probabilis, juxta ipsummet Aristotelem, est, quod doctrina ratione idonea minimè destituta à gravi quopiam auctore tradatur, receptum passim video inter recentiores Theologos, sententias à Suare traditas eo ipso, quod illum habent auctorem, videri posse probabiles; quia auctoris sunt valde accuratæ, præcipitis, sed maturi ac solidi; nec desideratur eamdem idonea ratio, qua sententiam, cui adhæserit, commodè stabiliat atque communiat*; hæc ipsissima sunt Theophili verba, & nihil aliud; vides, quantum difficilis & impositis à Barone isto differant; ubi enim iis opinio *probabilis & certa*? ubi, *reliquis reclamantibus*? ubi, *de re qualibet*? deinde loquitur Theophilus de opinione, *ratione idonea communita & stabilita: de sententiis à Suare traditis*, nimirum in libris editis, non de quibuslibet aliis possibilibus; non negamus enim Suarem, uti & reliquos Scriptores Scholasticos, errori obnoxios fuisse, quicumque tandem illi fuerint, exceptis dumtaxat Scriptoribus Canonicis, quis hoc neget? & nullus illorum tantæ auctoritatis est, ut quamlibet opinionem probabilem faciat; detrusus enim, in aliquo errare, quandoquidem errori obnoxius est, quis amabò dicat, errorem fieri posse probabilem? itaque hoc unum dumtaxat de Suare Theophilus asseruit, sententias ab eo traditas, in libris editis, cum & aliorum Scriptorum auctoritate, & ratione semper idonea ab eo stabilitæ sint, nihil enim unquam modestissimus auctor, reliquis omnibus reclamantibus adstruxit, inter recentiores Theologos, passim receptum, videri posse probabiles: vides, quàm strictè, atque modestè in hoc Theophilus; alius fortè paulò liberiùs. Nihil addo, judicet Lector, ut ut sit, primum illud accusationis caput palmarem calumniam & impostura continet; nec miratur, quia sine his nunquam hic auctor; jam descende ad secundum.

13. Pithanoph. Illud profectò non melioris conditionis est; nempe id effecisse, de integro Pœnitentiæ Sacramento, id est, de confessione & absolutione, scripto datis, ante Clementis decretum, id est, asseruisse Theophilum, hanc opinionem auctoritate Suaris factam fuisse probabilem; nunquam hoc asseruit Theophilus; nec enim hujus opinionis Suarez auctor fuit; multi ante illum, ut dixi, quos ipse, & Delugo & Theophilus appellarunt, opinionem illam docuerant, iique antiquorum Thomistarum facilè Principes, velit, nolit Baro, quorum auctoritate ductus Suarez probabilem esse, negare noluit, licèt oppositam sequutus fuerit, & hæc ante Clementis decretum; manifesta igitur est calumnia, Suarez illam opinionem eo tempore, quo nullo Ecclesiæ decreto damnata fuerat, probabilem supposuit, non fecit; nimirum tam multa, varia & grandi auctoritate munitam: deliraffet igitur, vel somniasset Theophilus, si de hujusmodi assertione, quam illi Baro affingit, vel cogitasset: quod autem jure censuerit, probabilem eo tempore, nemo inficias eat; cum pro illa starent viginti duo auctores, quorum 17. appellat Cardinalis Delugo, *de Pœnit. disp* 11. *sect.* 6. *num*, 147. alios verò 5. Theophilus, *in dicta differt. cap.* 2. nunquam tamen negavit Suarez, imò nullus Catholicus negare potest, quin post decretum Clementis, probabilis esse desierit; nemo enim opinioni ab Ecclesia damnatæ prudenter assentiatur; unde illa opinio, juxta nostra & communia principia probabilis dici nequit; sed jam ad tertium venio, quod tibi expendendum relinquam, cum mihi paulò difficilius videatur; nimirum juxta assertionem Theophili, probabilitatem tutam conciliasse eundem auctorem, Suarem videlicet, Clementis decreti interpretationi, qua ait, prohiberi à Pontifice confessionem & absolutionem inter absentes copulativè, non disjunctivè.

14. Antim. Miror, hoc tibi difficilius videri; nunquâ enim hoc dixit Theophilus, sed tantùm Suaris mentem ita explicuit, ut eam ad casum moribundi, qui est sancti Leonis & Conciliorum aliquot, itemque Ritualis Romani, reduxerit; quo semel admisso, illa sententia in praxi tuta est, qua dicti moribundi absolutio, non valida modò, verùm etiam licita adstruitur.

15. Pithanoph. Parum dicis, cum tantùm in praxi tutam & licitam appellas; cum reverà ea sit, quæ absque gravi noxa liberè, & ultro à quopiam omitti non possit; nempe à Rituali Romano, quod in Sacramentorum usu & administratione vim legis habet, saltem in substantialibus, ut vocant, casum porro istum absolutionis moribundi ad substantialia refertur, cum ad salutem animæ pertineat, hoc ipsum faciendum esse mandatur & statuitur; illa igitur

tur praxis non modò tuta est, & pro arbitrio usurpanda, verùm etiam de præcepto; ita ut Sacerdos præsens, sub gravi culpa teneatur, dictum illum moribundum absolvere.

16. & 17. ANTIM. Cuncta hæc libens admitto, sed ad rem; cum statuisset Theophilus, Suaris mentem ad dictum casum dumtaxat, vel alium prorsus & omnino similem referendam, restringendam esse, illius sententiam verè probabilem & tutam esse pronunciavit; non sola Suaris auctoritate fretus, sed numerosi auctorum Antiquorum & Recentiorum manipuli; Diana supra 32. allegat; addit alios Theophilus, nonnullos abiis reticitos, si res postularet, adjungere possem, sed abstineo: quia de hac controversia non est hìc disputandi locus; mihi satis est, ostendisse, Baronem hoc loco Theophilo & Suari calumniam affinxisse.

18. PITHANOPH. Cur ergo posterioribus Decretis declaratum est, Suaris interpretationem *non subsistere*.

19. ANTIM. Varias causas Doctores afferunt, Lugo Vasquez, Tannerus, Aversa, Fernand. de Moure, Kelisson, Zambranus, Ludovicus Caspensis, quos videsis apud Theophilum; ego liberè dicam; quod sentio, illum modum loquendi à Suare usurpatum, non placuisse, merito quidem & jure; cum enim Suares Clementis decretum intelligendum esse dixisset, in sensu copulativo, non distributivo, seu divisivo, ex hoc multi ansam arripere potuissent, credendi ac dicendi, utrumque licitum, esse divisivè, id est, modò cum altero conjunctum non esset; idque in omni casu; quod tamen tolerari non potest; quia in nullo casu absolutio sacramentalis absenti data valida est, nec confessio absenti facta in omni casu admittenda; sed tantùm in casu extremæ necessitatis, juxta Rituale, sacros canones, & S. Leonis rescriptum; ut ita sentiam, duo mihi persuadent, primum est, quia certum est, licèt rejecta fuerit Suaris interpretatio, non ideo rejectam esse dictam praxim, absolvendi moribundum, sed denuo præscriptam atque præceptam in rituali, quod dejnde multis annis post dicta decreta à Paulo V. promulgatum, approbatum, & toti Ecclesiæ propositum est; igitur quoad illam praxim, Suaris responsione, vel interpretatione contentam, hæc interpretatio per illa decreta rejecta non fuit; sed tantum, quia periculum erat, ne quis illam ad alios casus dissimiles extenderet, ut dixi, quod certè facile fuisset, si ad nuda verba, quibus expressa est, attendatur; nimirum Clementis decretum *divisivè* non *collectivè* accipiendum esse: secundum est, quia dictis decretis inter cætera, ut vel ipse Petrus de Fay refert in supplementum 3. *p. q.* 9. *art.* 3. *disp.* 3. hæc jubentur expungi ex *tom.* 4. Suaris in 3. *part. disp.* 23. *sect.* 1. *num.* 12. ab illis verbis *atque ex hac resolutione*, usque ad hæc inclusivè, *in absentia confessionis*, quia in his dictæ interpretationis fit mentio, reliqua tamen, quæ iis continuò subnectuntur, integra & intacta relicta sunt; hæc nimirum, *si postea confessor adveniens, nihil aliud à pœnitente intelligere possit, quia verbi gratia jam nihil sentit, si de signis exhibitis, & petitione confessionis habeat sufficiens testimonium, potest, immo practicè debet illum absolvere*, infirmum scilicet, qui petiit confessionem, & signa contritionis exhibuit, ut dicitur suprà; sed hic merus putus casus est Ritualis Romani; cum igitur exceptio firmet legem, quoad hoc, Suaris interpretatio rejecta non fuit, sed tantùm, ut dixi, quoad modum loquendi & nuda verba, quibus dicta interpretatio expressa fuerat, quæ ut dixi, non nihil ansæ præbere videbantur sacramento malè utendi.

20. PITHANOPH. Hoc tamen non facit, quin Suaris sententia, quatenus ad illum dumtaxat casum S. Leonis & Ritualis restringitur, uti reverà illam Theophilus restrinxit, non modò sit probabilissima, verum etiam certissima, cum illius usum & praxim Ecclesia præscripserit; quod certè, meo saltem judicio, in dubium revocari non potest; imponit tamen Baro *disp.* 1. *sect.* 4. *art.* 1. §. 3. tum Suari, tum Theophilo, quasi doceant, confessionem illam esse materiam certam sacramenti in eo scilicet casu S. Leonis; idque per insignem calumniam; non Suari modò ac Theophilo, sed aliis etiam auctoribus Societatis affictam: citare loca debuerat, in quibus certam illam esse reputent; oppositum sanè plusquam notorium est; & verò ipsemet Suarez, *loco* suprà *cit.* disertè ait, hanc conditionem tacitam subintelligendam esse, *si materia est sufficiens*, & *num.* 15. addit, nullum esse in hac praxi periculum, ne injuria sacramento inferatur; *quia*, inquit, *per adjunctam conditionem omnino tollitur, sicut in aliis casibus dubiis, fieri solet*: igitur de illo casu loquitur, tanquam de casu dubio, id est, tanquam de confessione, seu materia dubia, seu probabili; igitur nullo modo certa: Theophilus, idem cum Suare sentit; nimirum in casu tantùm extremæ necessitatis, in quo, non tantùm certa juxta communem regulam, sed etiam probabilis materia, quando certa non suppetit, adhibenda est; immo extra illum casum Theoph. c. 4. non modò illicitam, verùm etiam invalidam absolutionem illam esse disertè pronunciat; sed in his frustra, quæ notoria sunt.

21. ANTIM. Ex his quæso apud te reputa cujus fidei sit homo iste, & qua fide in multis aliis, quæ nostris auctoribus, atque adeo toti Societati affingit dignus sit; vult enim, sententiam illam de absolvendo absente, à Patribus nostris excogitatam fuisse; numerosus tamen aliorum manipulus, qui ante nostros de hoc argumento scripserunt, & dictam sententiam docuerunt, à Suare, Theophilo, Facundes, aliisque congestus est; extant extabuntque illorum libri, ad quos latinè scientes & minime cœcos provocamus: eodem recidit, quod *sect.* III. *art.* 2. et Petro du Fay refert, quem unum, inquit, recentiorum Thomistarum, legere licuit, nimirum plures ex nostris in Hispania, illam sententiam defendisse, & ut fama erat minimè dubia, eadem in praxi usos fuisse: hæc ut falsissima pernegamus, & ut mendacii monstrum horremus; citentur tabulæ, appellentur nomina, producantur testes; fama erat, id est, æmulorum, & declaratorum hostium inimica vox; aliàs dixerunt aliqui, ut modo dicit Vincentius Baro; nullo tamen veritatis, sed mero maledicendi studio ducti; itane vero, authentica struitur accusatio, sine teste, sine die & consule, reticitis auctorum nominibus? neque id, verbo tenus, quod tamen virulentæ calumniæ esset, sed scripto edito & publicato? aliqui reverà ex tuis Vincenti Baro, non Ludovicus Granatensis, aut Mantius, non Bartholomæus de Martyribus, non Ludovicus Bertrandus, non Petrus Soto, non Penna non Matthæus Oris, non Thomas Badia, non B. Mico, sed pauci Canini, & Bannesiani, nimirum Alfonsus à Fonte, Peredus, Avendanius, & nonnulli ejusdem farinæ homines, imposturam illam, cum multis aliis plusquam mille fabulis, per summum scelus, contra insontes sparserunt, à quibus haud dubiè tuus ille

Petrus

Petrus Fay accepit; sed commenta illa, affulgente illico veritatis luce, & juridica impostorum damnatione, discussa & dissipata fuerunt: nostro Henrique etiam imponis, quasi sententiam de absolutione absentis docuerit; haud dubiè non legisti, cum libr. 2. de Pœnitentiæ sacramento *cap. 2. num. 7.* ubi T, *in textu*, ubi hæc leges; *si confessio per litteras facta sit absenti Sacerdoti, quando scilicet pœnitens illum adire non potest, nec accersere, non debet per confessarium in absentia, absolvi* equidem in glossis, multos auctores addensat, etiam ex iis, quos minimè nolles pro illa sententia; quæ absolutionem absentis adstruit; citas in hanc rem Possevinum, sed nihil tale apud eum invenio; unde perinde mendacii & imposturæ tribuo; tibi imputa, cui locum debueras; sed ex industria, ut legente melius fallas & fatiges, omisisti; quod autem mendacium sit mendacium, vel ex eo constat, quod liber Possevini compositus fuit longè antequam decreto Clementis illa sententia damnaretur, ut constat ex diplomate Clementis dato 3. Junii ann. 1602. & licentia generalis data 16. Aprilis, quibus opus illud impositum esse asseritur, cum tamen decretum de quo agitur die 20. Junii datum fuerit; igitur posteriori: Emmanuel Sà dictam sententiam ex aliis sumit, non perse & ex professo docuit. Quod verò ad Suarem spectat, quem lacerandum tota fere illa disputatione suscepisti, ex literis die 9. Octobris anno 1610. ab eo Conimbricæ datis, quarum apographum apud Tannerum *disp. 6. de Pœnitentia, q. 9. dub. 1. num. 16.* legere potuisti, moribundum illum, quo agitur, absolvi posse ac debere, manifestum *ex, ubi certò constat*, inquit, *hanc fuisse mentem utriusque Pontificis, tum ex ore utriusque, tum ex sententia multorum Cardinalium; tum quia hoc nunquam in dubium revocatum est.* Aliud testimonium Cardinalis Bellarmini & Petri Lombardi Archiepiscopi Armacani proferre possem, qui 25. Aprilis anno 1608. scripto publico Romæ misit, quod PP. Florentius, & Lessius in Belgio detulerunt, hoc ipsum à Clemente fuisse responsum, & à seipsis auditum: imò idem Armacanus, de eo postea consultus à quibusdam Doctoribus Lovaniensibus, iteratum ea de re ad ipsos testimonium misit; ita nimirum fixus in ea opinione, ut non diceret, se puniturum Parochum sibi subjectum, quem sciret, tali ægroto absolutionem negasse. Idem testatus est dictus Armacanus in Epistola data ad P. Coninch, die 6. Junii ann. 1624. cujus integrum tenorem legere poteris apud Delugo, *lib. 7. de Sacramento Pœnit. sect. 4. num. 77. & 78.* Quæ igitur, quod dicas, doctrinam Suaris ab Ecclesia fuisse damnatam: nam nec ipse tenuit, Sacramentum Pœnitentiæ perfici posse inter absentes, ut notus extitis, ante Clementis decretum; nec decretum Clementis accipiendum esse divisivè pro ullo casu, quo ad absolutionem; nec pro omni, quo ad confessionem, sed tantùm pro casu S. Leonis, & Rituale Romani, in quo negari non potest, quin per litteras, vel internuntium absenti Sacerdoti ægri statum verba & signa aliaque ad desiderium, & votum confessionis pertinentia, significentur; licèt deinde adsentiens ægrum, vivum quidem, sed mentis impotem inveniat, atque absolvat: nihil aliud Suarez, in hunc casum dumtaxat, vel alium prorsus similem Clementis decreto comprehensum fuisse negavit; cur ergo dicis, damnatam fuisse illius doctrinam? cur falsò asseris, à Lugo dici meritò ac jure damnatam esse? cum nihil tale apud Lugo legatur; cur jurare audes, *eodem artic. 2. sect. 3.* ita sentire Theophilum? nimirum absentem validè absolvi posse; cum Theophilus disertè doceat, *cap. 2. suæ dissertationis*, post Clementis decretum *possibilem & tolerandam*, non esse, quis ergo te perjurii non insimulet? sed docet, inquies, ante Clementis decretum probabilem fuisse: sed an fortè decreto illo statuitur, ante probabilem non fuisse? saltem per locum extrinsecum, cùm scilicet pro ea starent DD. eximii, inter quos, Petr. de Tarentasia & Adrianus, qui deinde ad sacram Petri sedem evecti fuere; cur Suarismissimo & sincerissimo Doctori fraudem & dolum ibidem affingis? atque adeo omnibus Jesuistis, quasi cuniculis actis, receptam in Ecclesia doctrinam subruere conati fuerint, atque adeò errorem in Ecclesiam, si fieri posset inducere? reponere possem cum fœnore; nunquid doctrina illa in Ecclesia recepta est, quæ multis Conciliorum decretis, & Sancti Leonis Decretali adstruitur, & in Rituali Romano à Paulo V. toti Ecclesiæ proponitur, & quo ad usum Sacramenti Pœnitentiæ præscribitur? quis amabò neget, doctrinam illam, nimirum de absolutione moribundi, in Ecclesiam receptam esse? eam tamen subruere conaris, cum paucis tui similibus, qui dicere non dubitarunt, Rituale Romanum tantæ non esse auctoritatis, diploma Pauli V. annexum, quo non modò approbatur, verùm etiam toti Ecclesiæ proponitur, subreptitium fuisse; item Rituale adulteratum, expuncta scilicet particula *non*; esse opus Doctoris privati, cui diploma Pontificium nihil ponderis addidit; ac deinde non præcessisse serium & sufficiens Theologorum examen: ita Coquetius & Petrus Fay, quem tamen unum, inter tot, à te lectum esse, fateris pro hac controversia: ex hoc autem satis videre poteras, qua fide dignus sit, & quàm temerè in verbo illius, tot fabulosas calumnias Jesuitis adstruas. Cuncta hæc tamen publico decreto rejecta fuerunt, 2. Decembr. 1621. & statutum, servandum esse Rituale incontaminatum, in casu illo moribundi, addita declaratione, quæ ferebat, verum non esse, quod Rituale in hoc Clementis decreto adversetur. Ex quibus manifestum fit, quinam iis sint, qui per fraudes & cuniculos receptam in Ecclesia doctrinam subruere conantur. Facessat igitur virulenta illa calumniarum colluvies, quam Suari & Jesuitis *sect. 4.* aspergis, dum dicis, quod Suarez absolvi non possit, nisi duo Pontifices damnentur; absolutus tamen fuit, ac fecit satis Pontifici, qui mentem illius ac sensum probavit, expunctis dumtaxat paucis paginis, ne aliqui ex iis malè perceptis, quo ad loquendi modum, auctoris mentem aliò deflecterent, ut supra dictum est; quod Jesuitæ, conspiratione quadam, cujus fortè Suarez particeps erat, meditarentur, inducere in Ecclesiam frequentem usum Pœnitentiæ inter absentes; conspirarunt igitur Jesuitæ, atque adeo ipse Suarez in Ecclesiam; nisi proferas tabulas, calumniator audies, Petrus Fay attestatur, egregium sane testem, nimirum anilium fabularum & impostarum architectum; ne dubites, hæc in nostra Historia suum locum jam habent, & ex authenticis actis & testimoniis, manifestæ falsitatis convincuntur. Rem sanè lepidam, nullus ex nostris sententiam illam defendit, Suarez & Henriquez oppositam docuerunt, illam quidem probabilem esse, nimirum ante Clementis decretum, primus ille negare ausus non est, per locum scilicet extrinsecum, ab auctoritate petitum, pro qua tà multi & illustres auctores steterant, Emmanuël Sà retulit potiùs, quàm adstruxit; nullus igitur ex nostris

illam ex professo defendit; ex tuis tamen quàm plurimi ut Paludanus, Petrus de Tarentasia, Rainerius, S. Antoninus, auctor Margaritæ Confessorum, Turrecremata, Sylvester, Fumus, Tabiena, Petrus Soto, M. Penna apud Henriquez, quos citarunt distinctissimè, Henriquez, Suarez, Lugo, Tannerus, &c. cur ergo nobis illam attribuis, cur tuis subducis: Hic certè tritum illud satis quadrat, *Clodius accusat Mœchos, &c.* Subrides, Pithanophile, quia fortè longiùs excurro; ignosce quæso; non jam tecum, sed cum Barone isto mihi videbar agere, sed quæso colloquium nostrum repetamus.

22. PITHANOPH. Rem sanè acutetigisti; sed meo judicio præstat, turpissimam illam fabularum & calumniarum colluviem omittere, præsertim cum diu versari non possit, nisi fœteat, nec ulla spongia exugi valeat; quare discutiamus tantulum mirabile Baronis ratiocinium. In primis, inquit, *sect.* 4. *art.* 1. §. 3. observabant summi Pontifices interpretationem Suaris, & confessionem Epistolarem esse partem illius integri Sacramenti, quod Doctores Societatis scriptis privatis & publicis, & ipso etiam usu, quamvis occulto, defendebant ut validum & licitum; ergo pars illa confessionis epistolaris quam certam volebat Suarez, inter tutas & licitas reponebat, hoc verò apertè damnant Pontifices, materiam nimirum controversam, & ad summum speculativè probabilem; loco certæ, & practicè tutæ reponi: quid ad ista responsurus esset Theophilus, si viveret, nescio. Mirari profectò satis non possum, qui fieri possit, ut vir iste, qui Theologiæ restaurator audire vult, ita ratiocinetur, ut non modò antecedens & consequens manifesta falsitate laborent, sed absurda quæpiam & absona intermisceantur. Primò absurdum est, ut mitissimè loquar, quod dicit, interpretationem Suaris esse partem Sacramenti, quo, quid absurdius dici possit, non video; falsissimum verò est, Sacramentum illud à vestris inter absentes administratum, ut validum & licitum ipso usu defensum fuisse; palmaris calumnia est Barone digna: falsum etiam; hoc observatum fuisse à Pontificibus: egregium sanè antecedens, quod tribus membris constat, quorum primum absurdum est, & alia duo falsissima. Venio ad consequens: ergo, inquit, pars illa integri Sacramenti, nimirum inter absentes, quam certam volebat Suarez, reponebat inter tutas & licitas; quæ amabò consequentia? observabant Pontifices esse partem integri Sacramenti, ergo pars illa reponebat Suarez inter tutas & licitas; Petrus ambulat, ergo Joannes currit; quid amabo ineptius? deinde quæ constructio Grammatica, *Suarez pars illa reponebat*: deinde quid tandem illud, inter tutas & licitas? quid amabo subaudiri potest? falsum denique est, confessionem illam, moribundi scilicet, nam in hoc tantùm casu loquitur à Suarez, certam adstrui, sed tantùm probabilem & dubiam, idem imponit Suari pagina proximè antecedenti & passim alibi. Nihil affingo, Antime, en librum, en locum, lege.

23. ANTIM. Jurare possum, nihil unquam absurdius à me oculis lustratum fuisse; nescit omnino, quid dicat, & sibi velit; ardentissimum illud, quo flagrat in Suarem nostrum & Jesuitas omnes odium, ita in eo rationis lumen extinxit, ut cum maximè ratiocinari se credi, & Theophilo insultat, jactatque argumentum illud indissolubile, miserè ineptiat. Pergit tamen, ut video, miserabiliùs, cum tamen evidens argumentum appellet; vult enim à Thomistis confessionem illam moribundi, id est, paratefactum illud confitendi votum, cum signis dolorum Confessario absenti, per internuntium, vel serius advenienti significatum, quæ reverà, si Confessarius adfuisset, absque ulla controversia, materia sufficiens haberetur, vult inquam confessionem illam, in casu sancti Leonis & Ritualis Romani comprehensam atque descriptam, à Thomistis reponi sub quarto genere materiæ nullius, aut certè dubiæ: nam ipse distinxerat prius §. 1. quatuor genera materiæ Sacramenti, certæ nimirum & licitæ; certæ & illicitæ; dubiæ, seu probabilis; nullius denique, seu prohibitæ. Hic homo rem hanc non capit, malim quippe hoc ignorantiæ & inscitiæ, quàm malitiæ tribuere; nam primò confundit materiam nullam cum prohibita; nempe dubia & probabilis, est etiam prohibita extra casum necessitatis. Secundò non est duplex materiæ certæ genus, sed unum, cujus tamen usus potest esse licitus, vel illicitus, pro diversis circumstantiis. Tertiò reponit hoc loco, sub quarto genere, dictam confessionem moribundi, & sibi contradicit: nam primùm dixerat, quartum genus esse materiæ nullius; hìc verò sub quarto genere, materiam nullam, aut dubiam collocat. Quartò denique ineptè assignat genus materiæ nullius, quod plusquam ridiculum est; monstrosum profectò genus materiæ, quod nullam materiam complectitur; uti genus viventis, quod vivens non sit: apage istas nugas, facilè poterat tritis aliorum vestigiis insistere, ac duplex genus materiæ in re Sacramentaria distinguere, certæ nimirum & probabilis: hæc adhiberi non debet extra casum necessitatis; sed latere voluit sub iis verborum ambagibus, ut argumentum à Rituali Romano petitum eluderet. Quæro enim, an concedat, in eo casu moribundum absolvendum esse; si concedit, dat manus, & nobiscum sentit, atque adeò dictam confessionem materiam probabilem esse, fatetur; nemo enim absolvendus est unquam, nisi saltem materia probabilis intercedat: si verò negat, uti reverà cum suo Petro Fay aliisque negare videtur, Rituale Romanum non admittit, ac proinde ab errore immunis non est; atque adeò ipse, non vero Theophilus Pontificibus sese opponit: sed jam ad argumentum illud veniamus, quo tota controversia, inquit, dirimitur. Sacramentum Pœnitentiæ nullum est, cui desit aliqua pars essentialis; in hoc autem casu nimirum sancti Leonis & Ritualis deest confessio, quæ est pars essentialis: nam voluntas confessionis non est confessio, nec contritionis voluntas est contritio. Et hoc argumentum validum vocat? quasi verò non adsit ea confessio, quæ sit materia probabilis & dubia, ac proinde in casu necessitatis adhibenda; quasi verò sit tantùm voluntas confessionis & contritionis; cum signa externa dictæ voluntatis & contritionis adsint, quæ si adesset Confessarius, quando eduntur à moribundo, certam omnino facerent materiam; unde patet, quàm strenuè causam suam bonus iste agat, dum probat, moribundum absolvi non posse à præsente Confessario, qui dicta moribundi verba & signa præsens excepit, quod certè in controversiam nunquam cecidit, neque huc pertinet, ut perspicuum est, sed illud dumtaxat, utrùm signa illa, absente Sacerdote, ab ægro edita, ac deinde eidem Sacerdoti renunciata, sint materia probabilis, seu confessio sufficiens, ut deinde Confessarius adveniens moribundum illum, viventem adhuc, sed mentis impotem absolvere possit ac debeat. Hìc demum exclamat, timendum esse, ne hujusmodi distinctionibus falsum & illicitum Sacramentum administretur: sed profectò licitum est, & probabiliter verum, quod juxta sacros ritus in Rituali

tuali Romano præscriptos administratur, nec aliud Viennenses nostri docuerunt; imò in hoc casu illud committere, illicitum & inhumanum, atque adeò pa-rem catholicum, sacris legibus, in ritu Sacramen-torum, per inveteratam pervicaciam obsistere. Cæ-terum Suarez, Theophilus, aliique ex nostris, nihil aliud volunt, nisi sancti Leonis Decretalem & Ri-tuale Romanum, quo ad absolutionem moribundi accuratè servari, quod nemo non suspectus facien-dum esse negaverit; & signa illa, quibus tum volun-tas confitendi, tum interna contritio expromun-tur, quæ sufficerent ad legitimam absolutionem, si pœnitens Confessarius illa excepisset, sufficere proba-bitur, absenti Confessario renunciata, ut deinde præsens moribundum absolvat; nihil aliud, quo ad hanc controversiam diximus, aut dicemus, unquam, equidem Baro cum Petro Fay, Coquetio, & pau-cis aliis negat; utra pars meliùs sentiat, æqui & Ca-tholici censores judicent. Non dicimus tamen, di-ctum moribundi confessionem certam materiam esse proprios Sacramenti, sed probabilem tantùm, ac proin-de extra casum necessitatis, minimè adhibendam; se-cus verò urgente necessitate, ut diximus; quod cer-te non facit, quin certo tutus sit illius usus in eo ca-su, at tamen lege, ut æger pristino statui restitutus, peccata sua directè clavibus subiiciat. In hoc autem Baro semper hallucinatur, quod usum materiæ pro-babilis ab eadem minimè distinguat, illum nempe, in dicto casu, certò tutum esse constat, hanc verò nun-quam certam, sed probabilem; at verò extra casum necessitatis, usum illum nec tutum, nec probabi-lem esse: ex quibus omnia Baronis, quamvis alio-quin miserabilia ratiocinia corrunt; nec rem istam bonus ille Theologiæ Reformator capere videtur; licet enim sit materia probabilis tantùm; non tamen propterea liberum, ut ait, Ecclesia Theologis relin-quit, disputare, an sit adhibenda; cum in casu ne-cessitatis, negari non possit, adhibendam esse, nec ullo, adhibendam extra casum necessitatis; nec quidem, an sit materia probabilis, nec enim Ecclesia id fieri posset, ut in casu necessitatis adhibeatur; ante omnes concedere debent esse probabilem; quod cum Baro cum suis neget, nimirum, ægrum illum absolvendum esse, quamvis alioquin cum taci-ta conditione, & ea lege, ut si æger convalescat, pec-cata directè clavibus subiiciat, videritBaro, quam malè jam suorumque causam defendat. Nihil aliud Theophili dissertatio, nihil aliud Suarez, nihil alii nostris; hic verò cum suis, Petro Fay, Coque-tio, Nugno, & quibusdam aliis, apertè negat; quam-vis quin variis verborum involucris suam illam sententiam & decreto Ecclesiæ contrariam senten-tiam involvat; reliqua autem quæ sunt ejusdem ge-neris, nimirum falsa, ridicula & absurda, frustra re-futarem, ne scilicet libelli refutatio in tomum vastæ molis excrescat: dico seriò, nullam esse paginam, imò nullam fere lineam à justa censura immunem: tantùm ut, quæ tumultuosè subnectit, *art.* 2. mani-festè colligitur, ita illum sentire, ut velit cum Soto, Cano & aliis, moribundum illum absolvendum non esse, cum desideretur confessio, quæ pars essentia-lis, nulla enim necessitas postulat, Sacramentum sine ulla materia perfici. Hinc canones & decreta-lem S. Leonis de absolutione à censuris intelligit, non verò de Sacramentali, nec de judiciaria, sed de de-claratione, & hic falsat impune locum D. Thom. 3. *quæst.* 84. *art.* 3. *ad* 2. qui cum sibi objecisset Leo-nis verba, *ex Epist.* 91. *ad Theodorum* (illa est in quo casum moribundi definit) *indulgentia Dei, nisi supplicationibus Sacerdotum nequit obtineri*, ita respondet, ut solemnem formam, *ego te absolvo*, de-sendat, *verbum Leonis intelligendum est, quantum ad deprecationem, quæ præmittitur absolutioni, non autem removet, seu renuit, quin Sacerdotes ab-solvant*: Sic autem hunc textum Doctoris Angè-lici, charactere italico exscribit, *Leonis verba intel-ligenda sunt de deprecatione, quæ præmittitur abso-lutioni, sive sit Sacramentalis à peccato, sive Eccle-siastica à censuris; non autem renuit Leo Papa, quin Sacerdos absolvat, id est, quin habeat potestatem ab-solvendi judicio Sacramentali, vel Ecclesiastico.* Detrectas mihi fidem Pithanophile, aperi quæso li-brum & lege.

24. Pithanoph. Totus quantus est hic Homo ex commentis, calumniis, fabulis & auctorum de-pravationibus compactus est; at si Doctori Ange-lico non parcit, quomodò aliis parcet? certè in fla-granti, si aliàs quispiam: quasi verò S. Doctor hoc loco non agat de absolutione Sacramentali, aut alte-rius à censuris meminerit. Sed pergit egregiè Ba-ro; retulit Theophilus ex eadem Leonis Epistola, eum, qui absque absolutione obiit, post mortem absolvi non posse; negat Baro hæc à S. Leone dicta fuisse: *Totam*, inquit, *Leonis Epistolam decurri, nec legi, quod ex eo refert.* Disertè tamen ibidem hæc habet Leo his verbis: *Si autem aliquis eorum, &c. quocumque interceptus obstaculo, à tempore indulgentiæ præsentis exciderit, & prisquam ad constituta re-media perveniat, temporalem vitam humanæ condi-tione finierit, quod manens in corpore non receperit, consequi exutus carne non poterit.* Hæc tamen non legit Baro, ô fidem Baronianam: voluisset item, ut verba illorum canonum Theophilus recitasset, in quibus declaratur, absolutionem à censura post mortem ab Ecclesia obtineri posse; citaverat, *c. a nobis* 2. *& c. sacris, de sententia excommunicationis*; in illo enim Innocentius III. disertè respondet, excom-municato defuncto absolutionis beneficium impen-dendum esse, modò ante mortem pœnitentiæ signa edidisset; idem prorsus *c. sacris*, constituit, hæc faci-lè, vel aperto decretalium codice legere potuit; cum autem, ut ibidem fatetur, inde totum victoriæ mo-mentum pendeat, jam profectò negare non potest, quin Leo de absolutione Sacramentali intelligendus sit, non de absolutione à censuris; nimirum si de hac, post mortem concedi posset, quod tamen de sua Leo disertè negavit. Sed mittamus quæso, tot ac tanta repugnantia, quæ à Barone adstruuntur; vult enim, & non vult, absolvendum esse moribundum illum, & sibi centies in hoc contradicit; si enim vult, cur oppositum defendit? quod à Coquetio, Petro Fay, Nugno, &c. adstruitur; si non vult, cur dicit suam mentem esse, ut absolvatur; accusat de-nique §. 2. Theophilum impositurae, P. Cosmæ Mo-relles ab eo afflictæ, quem Theophilus, licentia plus-quam Poëtica, dicit, corrupisse Divi Thomæ locum, *in* 1. *d.* 44. *quæst. unic art.* 3. *ad* 3. legi, inquit Baro, totam illam distinctionem, & nihil tale invenio, equidem typi mendum fuit, nam Theophilus haud dubiè scripserat, *in* 1. *d.* 44. sed per errorem typi fe-runt 42. Baro tamen, qui legit, *dist.* 42. dissimulat tantùm non proximè sequentem; in qua, *citato loco*, hæc lego, *talis fuit puritas Beatæ Virginis, quæ pec-cato originali & actuali immunis fuit.* Idque juxta editionem Romanam, jussu Pii V. factam; quem deinde textum in editione Antverpiensi, ann. 1613. dictus P. Morelles ita falsavit, ut negatione inserta, dixerit, *non fuisse immunem*: impostor igitur, ut ait Baro,

Baro, Theophilus non est; locum petiit, *cedo locum*, inquit, *D.Thomæ*; protuli, ni fallor; unde hîc etiam mendax & impostor Baro, dum veracem alium impostura insimulat. Quid faceres Homini à veritate ita alieno & mendaciis innutrito, ut vix ab illa nota lineam unam, seu versum unum immunem invenias.

25. ANTIM. Mitte quæso, si enim singula persequi volueris, nunquam feceris finem; Doctori Angelico textum illum affingit, quem tamen apud eum non legimus; jurat Gravinæ à Theophilo afflictum fuisse, quod tamen apud Gravinam legimus: Gravinam & Morelles æquè insontes appellat, rectè habemus fatentem Reum, igitur & æquè sontes; Pozam contumacem appellat, palmare profectò mendacium, concilio, judicio, & gehennæ dignum, & hic Theologiæ moralis restaurator est, corruptorem potiùs sanè dixerim; sed quid tamdiu versamus has fœces? vix enim fœculentiorem scriptorem invenies; illud tamen unum minimè omittam, quod Pozam rebellem & contumacem Apostatam vocat, quem vult esse illum, quem Gravina tacito nomine perstrinxit, & Marc. Antonium de Dominis, Jesuitam Apostatam esse dicit; ab hoc ultimo incipio: nunquam fuit Marcus-Antonius Societatis professus, sed dimissus ab ea, solutusque votis simplicibus fuerat, longè antequam, non modò Apostata esset, verùm etiam ad sacras insulas Spalatrensis Ecclesiæ assumeretur; Apostata igitur Jesuita non fuit, ut ait Baro, reponere possem, ut soleo dicere, cum fœnore, sed abstineo; quod Joan. Baptist. Pozam Gravina perstringat, vix crediderim, quia Poza librum suum anno tantùm 1627. typis mandavit, & sequentibus duntaxat confixus est, cum tamen Gravina ante opus suum de præscriptionibus ediderit; quod verò Baro Pozam rebellem & contumacem Apostatam appellet, refutatione non indiget; habuit Baro quem imitaretur, Xantem scilicet Marialem: Pozam certè à censuris contra ejus libros latis vindicandum non suscipio; sat scio, qua veneratione S. Congregationum decreta, ab omnibus quidem Catholicis, sed à me præsertim habenda sint; dico tamen, his duobus standum fuisse decretis editis; dicant, quantumlibet, libros à Poza editos confixos fuisse, in hoc ultro dabimus manus; at quod Marialez Diabolum & alterum Luciferum, Baro verò rebellem & contumacem Apostatam; convitia profecto sunt auctoribus Christianis indigna, quæ ubi referuntur, abundè sanè refutantur. Mentitur autem Baro, cum dicit, hæc à Theophilo Gravinæ afflicta fuisse; hæc apud Gravinam leguntur loco citato; negat Baro, & jurat, sed jurabis, scio, te fallere posse Deos; at si Theophilo fidem detrectet, & Joanni-Antonio Sauræ, sanctæ Inquisitionis Toletanæ Commissario, qui eadem refert, oculis nostris minimè imponet, qui hæc apud Gravinam legerunt, qui reverà de Congregationibus Romanis in genere loquitur, ac proinde de omnibus; at dici nullam omnino Congregationem Romanam, in quibuslibet decretis, falli posse; & certa illa infallibilitate pollere, non ridiculum modò, verùm etiam erroneum dictu est. Sed bonus sum, qui hæc seriò dicta esse ab hujusmodi hominibus, qui Curios simulant, ut jam *suprà* vidimus, quam malè sentiat hic homo de novis constitutionibus ac definitionibus Apostolicis. Ut ut sit, si fortè Novatores excipiam, nullum auctorem unquam legi, qui tam aperta fronte adstruat falsa, & vera inficietur, & quod magis mirere, in rebus notoriis.

26. PITHANOPH. Hæc omnino perspicua sunt ex iis, quæ tum à te, tum etiam à me supra commemorata fuere; sed his omissis, quid tibi videtur de iis, quæ adstruit de Catechismo Romano & Rituali, *sect. 4. art. ult.* multa enim, ni fallor, valde Heterodoxa defendit.

27. ANTIM. Hic homo sui semper similis est; vix paginam habet ab errore immunem, & vix lineam, seu versum ab aliquo nævo; imò sibi manifestè contradicit, adeò rerum istarum peritus est, aut saltem à se dictorum memor; Catechismum Romanum, ut vocant, non modò à Concilio Tridentino approbatum & confirmatum, verùm etiam à Sede Apostolica toti Ecclesiæ propositum fuisse dicit; ac proinde libris canonicis æquandum; fateor, decretum fuisse à Tridentino, ut componeretur Catechismus, qui Parochis usui esset; sed quod hic, vel alius à Concilio perfectus, approbatus & confirmatus fuerit, nullibi lego; sed hæc tantummodò cura Papæ relicta, fateor, aliquos deputatos fuisse ad id muneris exequendum à Pio IV. & inter cæteros Franciscum Forerium, Ordinis Prædicatorum, Lusitanum, quem Tridentino interfuisse, legimus in Historia Cardinalis Palavicini, imò & aliquando ejus votum de institutione Sacerdotum, novi Testamenti, à reliquis pessimè acceptum; volebat enim ex sola scriptura non haberi, ut referr idem Palavicinus, *lib. hist. 18. cap. 1. num. 3. 4. & 5.* Scio quoque, hanc curam æquè commissam fuisse à Pio IV. Leonardo Marino, Archiepiscopo Lancinensi, & Ægidio Foscarario, Episcopo Mutinensi, & omnia judicio Cardinalis Sirleti deinde commissa; ac tandem librum jussu & cum approbatione Pii V. promulgatum; sed quod inter libros Canonicos repositus fuerit, & omnia in eo contenta certa fide tenenda sint, nullibi lego; habeo quidem diploma Pontificium Pii V. datum, anno 1566. id est, 1. Pii quod incipit, *Pastoralis officio*, & libro in prima editione, eodem anno facta præmissum, sed in hoc Brevi, nihil prorsus habemus, quo libet adeò extollatur, & quod simplicem aliorum librorum approbationem superet; cum tantùm in gratiam Pauli Manutij, qui Latinè illum reddiderat, ejus impressioni, suis sumptibus fidelem & diligentem operam navaturus, omnibus aliis Pius prohibeat, neintra proximum quinquennium imprimere, aut alibi impressum vendere possint; nihil aliud, quo ad hoc invenio: scio demum, in libro illo fidei nostræ doggmata contineri; quis hoc neget? sed cum præter illa, alia multa contineantur, nemo sanè dixerit, certa fide tenenda esse, & ab Ecclesia omnibus Christi fidelibus ut certa, tradita & proposita; de quo profectò nemo cordatus dubitet; summis Cardinalis Sirleti laudibus nihil sanè detractum velim; sed quod ipse omnia & singula in eo libro contenta, ut omnino certa approbat, nullibi lego; quamquam etiam si legerem, homo tamen fuit errori obnoxius, ut patet: non erat igitur, quod Baro prædeterminationi suæ Physicæ, ex dicto libro novum pondus addi posse, sibi persuadeat, primò enim dictæ prædeterminationis auctor libri non meminit; nimirum, *cap. 2. de primo articulo, num. 22.* sed tantùm hæc habet, *ea quæ moventur & agunt aliquid, intima virtute ad motum, atque actionem ita impellit, ut quamvis secundarum causarum efficientiam non impediat, praveniat tamen, cum ejus occultissima vis ad singula pertineat.* Secundò prævenit certè, imò præmovet atque excitat causas liberas, nemo enim gratiæ prævenientis & excitantis necessitatem negat, quo

quo ad actiones supernaturales; quo ad alias verò admittimus ultro concursum Dei paratum in actu primo, & omnipotentiam per decretum applicatam; intrinsecus ut liberam voluntatem minimè prædeterminet; hæc est autem occultissima vis ad singula potentes & intima virtus: aliæ responsiones non desiderantur, hæc una sufficiat, nimirum nunquam ab Ecclesia Catechismum Romanum ita approbatum fuisse, ut prædeterminatio Physica ex eo statuatur.

28. PITHANOPH. Omittis unum, quod in mentem mihi venit, nempe constitutionem Urbani VIII. anno 1633. die 22. mens. Februar. datam, quæ hic incipit, *Ex debito Pastoralis*, §. 6. in qua mandat Pontifex, ut Catholicæ religionis mysteria & placita ad doctrinæ unitatem & conformitatem reducantur, Infidelibus ad fidem conversis, nostri, tum Catechismum Romanum, tum doctrinam Christianam majorem & minorem Cardinalis Bellarmini, proponerent, utroque scilicet libro in vulgares illorum idiomata converso; unde constat, non adeò modum inæqualis utrumque conditionis visum fuisse. Et quam veritati consonum, quod ibidem Bellarmino non dubitat, librum illum summam esse doctrinæ Apostolica traditione receptæ, & totius Scripturæ compendium, ac divinum opus, in quo habetur omnia credenda, agenda & speranda continentur. Sed jam ad Rituale Romanum veniamus, de quo Baro parum honorificè, dum illa omnia approbat, quæ Petrus Fay, Coquetius & alii de illo in pugnant; nimirum, illam Bullam Pauli V. præfixam, quæ scilicet librum approbat, & toti Ecclesiæ quoad sacros ritus, ac præsertim Sacramentorum usum servandum proponit, per subreptionem extortam fuisse; librum, à peritis Theologis recognitum fuisse; irrepsisse mendum in articulo moribundi, nempe omissam particulam, *non*; abrogatum totum fuisse per decreta Pauli, contra interpretationem Suaris. Addit Baro, res dumtaxat facti in Rituali continent, quæ scilicet minorem exigant certitudinem; unde in hoc, errorem obrepere posse, tum concedet: nescio, an Catholicus quispiam unquam scribendi licentiam sibi arrogarit, & eodem prorsus jure, alias constitutiones, imò decisiones Conciliorum generalium reiicere quipiam valeret; dicitur filius consubstantialis à Nicæno, Arianus quispiam dicet, omissam syllabulam, *non*; statuit Ephesinum, unam esse in Christo personam, contra Nestorium, & duas contra Chalcedonense contra Eutychetem; eodem prorsus jure dicerent, eandem particulam additam fuisse; quod autem opus illud à doctis Theologis recognitum non fuerit, & Pontifici per subreptionem extortum illud extorsum, falsitatis manifestæ convincit: frustra autem Cardinales Sirletum, & Bellarminum inter se committit; quid enim ad rem? cum auctoritatem Rituale à Sede Apostolica, non verò à Cardinali Sanctorio acceperit: sed his omnibus, quæ Rituali à dictis Scriptoribus opponuntur, nullo cordato viro probanda; crassissimum Baronis errorem, inter cæteros, quos plena manu in hunc locum spargit, dissimulare non possum; dicit enim, in Rituali res dumtaxat facti describi atque prescribi, quod longè minorem certitudinem postulant: nam verò? Ecclesia in Rituali proponit omnibus Christi fidelibus formam & materiam Sacramentorum, ut in hoc casu moribundi, de quo agitur hic controversia, definit Ecclesia, dicta signa ab ipso Sacramentum Pœnitentiæ petente edita, sufficientem esse materiam Sacramenti, probabilem scilicet, ac proinde à Sacerdote vocato absolvendum esse; hoc, inquit Baro, est tantùm probabile, atque adeò errare in hoc potuit Ecclesia; itane inquam in declaratione materiæ probabilis Sacramenti? anceps profectò hæreo, utrùm ignorantiæ, an verò malitiæ, an vero utrique hoc tribuendum sit; & sanè miror, hoc Baronem ignorasse, aut saltem, quod alius piè crederet, dissimulasse; nemo unquam dixit, ab Ecclesia definitum fuisse in Rituali, qualemcumque illam moribundi confessionem certam materiam esse; nemo etiam dixit, certa fide tenendum esse, quod sit materia certa; sed cum Ecclesia mandet, illum absolvi, inde necessariò consequitur, cum absolutio Sacramentalis sine aliqua confessione stare non possit, declarari ab Ecclesia aliqualem confessionem intercedere, id est, aliquam materiam, in quam cadat forma, vel absolutio; non certam, ut jam dictum est, alioquin in quolibet alio casu valeret, igitur probabilem. Neque hæc probabiliter dumtaxat à me dici velim, sed ita prorsus adstrui, ut à nullo Catholico in dubium revocari possint; errasse igitur in hoc Ecclesiam, citra crassum errorem, dici non potest, viderint ii, ad quos attinet.

29. ANTIM. Hinc etiam quæso videas, quam bellè hic homo ratiocinetur, fatetur enim, mandari ab Ecclesia in dicto casu moribundum absolvi, quod tamen, inquit, neutri parti Theologorum super hoc inter se dissertantium obest; nec mens fuit Pontificis, præjudicare privatis sententiis Scholasticorum, puta Coquetii, Petri Fay, Baronis, &c. Hic homo, ut video nos habet pro cucurbitis, aut saltem ipse cucurbita est; quodnam est controversiæ caput? illud sanè quod nos dicamus, moribundum illum in dicto casu absolvendum esse, ac proinde qualemcumque illam confessionem esse materiam probabilem Sacramenti; nunquam enim, ut Baro nobis temerè imponit, certam esse diximus: illi verò absolvendum esse, negent, ac proinde confessionem illam nolint esse materiam probabilem. Hoc merum est hujus controversiæ caput, & verò nunquam Coquetius concessit, absolvendum esse; alioquin non erat, quod tantoperè de Rituali Romano laborasset, in quo nihil aliud habetur, nisi quod dictus moribundus absolvendus sit; si hoc ipsum Coquetius ultro daret, nihil erat, quod Rituale notaret, deprimeret, ac reiiceret: sed Baro, inquies, absolvendum esse, concedit; in hoc etiam sibi manifestè contradicit: si enim hoc dicit, ut reverà dicit, nobiscum & cum ipso Theophilo, Suare & nostris omnibus sentit; suos igitur deserit, quos Theophilus ideo impugnavit, quod ii secus sentirent; at suos contra Theophilum defendit; manifestè igitur sibi contradicit; non certè hoc tantùm loco, sed toto passim opere, & vix paginam invenias, contradictione vacuam, illa tamen omnia convitiis, calumniis, invectionibus in Theophilum, & coacta simul & obscura quadam latinitate ita involvit, ut simplicioribus & imperitis facilè imponat: quod ad me spectat, nullum unquam auctorem legisse, memini, in quo plus audaciæ & minùs solidæ doctrinæ, docti ratiocinii, & bonæ fidei repererim. Ex dictis demum quivis facilè colliget, nihil à Barone contra Theophilum adductum fuisse, præter convitiorum & calumniarum plaustra, latinitate, seu potius insulsa quadam verbositate condita, multò minùs adversùs Suar. quamvis alioquin utrumque in Sedem Apostolicam armatum & injurium inducat, sed quæso pergamus.

30. PITHANOPH.

30. PITHANOPH. Significasti initio, penès te esse illorum convitiorum syllabum, vel indiculum, quæ Baro tum in hoc, tum in aliis suis libris adversus Theophilum evomuit; & si rectè memini sentiebas, refutari meliùs non posse, quàm si legentium oculis exponerentur.

31. ANTIM. Ita est, en tibi, non tamen tibi persuadeas, velim, cuncta in hoc indiculo, quem ut vides, *Onomasticon maledicentiæ* appello, contineri; hæc tantùm leviore manu & currentibus oculis delibavi optimè ratus, sentinam illam ab ullo exhauriri nō posse.

SYNOPSIS ALPHABETICA Convitiorum,

Quibus F. Baro Theophilum prosequitur:

Seu veriùs,

ONOMASTICON Maledicentiæ.

A.

Abominabilis.
Abominandus.
Absurdus.
Acerbus.
Actus cœco impetu.
Adversarius vilissimus.
Amarulentus.
Ambiguus de fide.
Amens.
Appetens vindictæ.
Arrogantissimus.
Asinus.
Atheus.
Atheo pejor.
Atrocissimus.
Audacissimus.
Auctor ridiculus.

B

Bajulus.
Bardus.
Bellua.
Bestia.
Blasphemus.

C

Caiphas malitiæ.
Callidus.
Calvino pejor.
Calumniator.
Canis latrans.
Canus ætate, judicio infans.
Cœcus.
Cœcutiens.
Comicus.
Comitiali cerebri morbo laborans.
Cornicerus.
Corvus.
Conspurcans Ecclesiam.
Contumax in Ecclesiam.
Contumeliosus.
Convitiator.
Corruptissimus affectu.
Corruptissimi judicii Homo.
Corruptor SS. Patrum.
Criticus.
Crudelis.

D

Dæmoniacus.
Datus in reprobum sensum.
Delirum caput.
Delirus senex.
Demens.
Dementatus.
Depontanus senex.
Deterrimus.
Diabolicus.
Dignus damnari ad bestias.
Dignus igne.
Dormitans.
Dux cœcorum.

E

Efferatus.
Effrænis.
Effrons.
Enormissimus.
Erasmi discipulus.
Erroneus.
Ethnico similis.
Excœcatus rabie.
Excrementum generis humani.
Execrandus.
Execrabilis.
Exlex.
Expers sensus communis.

F

Fabulosus.
Fœculentus.
Fœdus.
Fœtidus.
Falsarius.
Famosus.
Fatuus.
Ferocissimus.
Flagrans odio, invidia.
Fœcundus ineptiis & absurdis.
Fossoris filius.
Fraude plenus.
Fanaticus.
Fraudulentus.
Frontis perfrictæ.
Fur.
Furens.
Furibundus.
Furiosus.
Futilis.

G

Garriens.
Garrulus.
Genimen viperæ.
Gracculus.
Grassator.
Gratuito malus.

H.

Hæreticus.
Hæretcorum imitator.
Helluo.
Histrio.
Homo animalis.
Homo cupediarum.
Homo nequam.
Homulus.
Homuncio.
Homunculus.
Horribilis.
Horridus.
Hostis bonorum omniū.
Hostis traditionis Ecclesiæ.

I

Ignarus.
Ignarissimus.
Ignorantissimus.
Imperitus.
Impiissimus.
Impius.
Implacabilis animo.
Impœnitens.
Impostor.
Impostorum maximus.
Impostorum pessimus.
Improbus.
Imprudens.
Impudentissimus Hæreticorum.
Incapax Theologiæ.
Indocilis.
Ineptissimus.
Ineptus.
Infamis.
Infrunitus.
Ingratus.
Inimicus Dei.
Iniquissimus.
Injuriosus.
Iracundus.
Insanus.
Insolens.
Insulsus.
Intolerabilis.
Invidus.
Inurbanus.
Irreverentissimus.
Judicii corruptissimi.
Judicii præposteri.

L

Latro.
Lividus.
Livore tabescens.
Locans dorsum.
Luciani discipulus.
Lupus.
Lusor.
Lutheri imitator.
Lutulentus.

M

Maledicentissimus.
Malevolus.
Malignus.
Malitia par Petro Suavi.
Malitiosus.
Malus.
Martyr vindictæ.
Mastix SS. Patrum.
Medea.
Memor injuriarum.
Mendax.
Mendacissimus.
Mentitor effrontissimus.
Mimus.
Miscens sacra profanis.
Momus.
Mordax.
Morio.
Morosus.
Mugiens.
Musca.
Mutilator SS. Patrum.

N

Nabuzardan.
Nefarius.
Nequam.
Nequissimus.
Novitatum profanarum auctor.
Noctua.
Nugator.

O

Obloquutor.
Obtrectator.
Osor veritatis.
Os impudentissimum.
Os lutulentum.
Os spurcissimum.
Otiosissimus hominum.

P

Parasitus.
Parricida.
Pecuina vir stoliditate.
Pecus maledicentissimum.
Petulans.
Pervicax.
Pertinax.
Pessimus.
Petulantissimus.
Pharisæus.
Phreneticus.
Plagiarius,

Præceps]